
Resurscentra för jämställd tillväxt 2010–2012

Riktlinjer

© Tillväxtverket
Stockholm, maj 2010
Produktion: Ordförandet AB
Kom 0107 Rev A

Har du frågor om denna publikation, kontakta:
Monika Kväl. Telefon, växel 08-681 91 00

Innehåll

Uppdraget	4
Ansökan om verksamhetsbidrag	5
Programmets insatsområden	6
Insatsområde 1: Entreprenörskap och innovativa miljöer	6
Insatsområde 2: Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud	8
Insatsområde 3: Tillgänglighet	10
Insatsområde 4: Strategiskt gränsöverskridande samarbete	12
Insatsområde 5: Landsbygdsutveckling	14
Kriterier	16
Efter avslutad programperiod	17

Uppdraget

Regeringen har uppdragit till Tillväxtverket att fördela verksamhetsbidrag till resurscentra för kvinnor med högst 36 miljoner kronor för respektive år 2010, 2011 samt 2012. För att utföra uppdraget genomför Tillväxtverket programmet *Resurscentra för jämställd tillväxt 2010–2012*. Med verksamhetsbidrag avses bidrag till verksamhetsinriktade insatser, projekt, personal, lokaler och administration samt samverkan mellan resurscentra.

Programmet *Resurscentra för jämställd tillväxt 2010–2012* ska bidra till ökad jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att fördela verksamhetsbidrag till resurscentra. Utifrån de regionala förutsättningarna utformar resurscentra verksamhet som bidrar till jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet genom att synliggöra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande inom ett eller flera insatsområden. Resurscentra känner sin egen region och är de som är bäst lämpade att analysera vilken typ av arbete som krävs. Detta arbete ska vara kunskapsdrivet och strategiskt inriktat samt ske inom ramen för något av följande fem insatsområden:

- Entreprenörskap och innovativa miljöer
- Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud
- Tillgänglighet
- Strategiskt gränsöverskridande samarbete
- Landsbygdsutveckling

Övergripande bör resurscentra fokusera på tre olika arbetssätt. Dessa är att:

- Kritiskt granska och synliggöra de befintliga strukturer som begränsar kvinnors inflytande och delaktighet samt försämrar kvinnors förutsättningar inom ramen för de fem insatsområdena.
- Genom samverkan, dialog och spridningsaktiviteter bidra till ökad kunskap om det förändringsarbete som krävs för att förbättra kvinnors förutsättningar samt öka kvinnors inflytande och delaktighet i det regionala tillväxtarbetet.
- Genomföra aktiviteter som bidrar till att öka kvinnors inflytande och delaktighet samt förbättra kvinnors förutsättningar inom något eller några insatsområden.

Dessa arbetssätt kan med fördel kombineras och ska inte ses som åtskilda från varandra, utan snarare som kompletterande och ömsesidigt förstärkande.

Ansökan om verksamhetsbidrag

I ansökan om verksamhetsbidrag ska resurscentra analysera och tydligt visa kopplingen mellan jämställdhetsproblemen i det regionala tillväxtarbetet i den egna regionen å ena sidan, och resurscentras verksamhet och mål å andra sidan. Resurscentras verksamhet ska utformas utifrån regionala behov och problem samtidigt som den bidrar till att uppnå programmets målsättningar inom något av de fem insatsområdena. Detta innebär att det ska finnas en tydlig koppling mellan resurscentras verksamhet, de målsättningar resurscentra formulerat för sin verksamhet och Tillväxtverkets syfte och målsättningar med programmet. Såväl målsättningar som verksamhet ska vara tydligt kopplade till regionala behov och förutsättningar. Analysen ska även innehålla en redogörelse för vilka aktörer som är centrala samarbetspartners och målgrupper för resurscentras arbete. Detta ska presenteras i en logisk kedja med insatser/aktiviteter och målsättningar kopplade till målsättningar inom ett eller flera av insatsområdena. Denna logiska kedja ska vara tydlig i alla resurscentras rapporteringar till Tillväxtverket. Resurscentra ska även beskriva hur de planerar att följa upp och utvärdera sin verksamhet.

Programmets insatsområden

Tillväxtverket har gjort en kort beskrivning av de insatsområden som resurscentras verksamhet ska bedrivas inom, samt formulerat ett syfte för varje insatsområde. Tillväxtverket har även formulerat målsättningar för varje insatsområde och beskrivit vilka slags aktiviteter som verket kommer att prioritera i beviljandet av verksamhetsbidrag till resurscentra.

Insatsområde 1: Entreprenörskap och innovativa miljöer

Syftet är att bidra till jämställdhet inom insatsområdet genom att synliggöra villkoren för olika grupper av kvinnor. Detta ska leda till att förbättra kvinnors förutsättningar och öka kvinnors inflytande och delaktighet inom insatsområdet *Entreprenörskap och innovativa miljöer* i regionen.

Inom insatsområdet *Entreprenörskap och innovativa miljöer* ligger fokus på att synliggöra kvinnors villkor, för att förbättra kvinnors förutsättningar alternativt öka kvinnors inflytande och delaktighet utifrån insatsområdets centrala begrepp, såsom kluster, innovativa miljöer, triple helix, entreprenörskap och tillväxt. Givet de tre arbetssätt som presenterats ovan kan fokus exempelvis ligga på att anlägga ett genusperspektiv på vad som ses som innovativt, vem som anses vara entreprenör, vilka branscher som utpekats som tillväxtbranscher och vilka aktörer och branscher som anses ingå i innovativa miljöer och potentiella kluster. Med hjälp av den kunskap och de analyser som tagits fram skapas insatser och aktiviteter för att öka kvinnors inflytande och delaktighet inom insatsområdet. Centralt för programmet *Resurscentra för jämställd tillväxt 2010–2012* inom insatsområdet *Entreprenörskap och innovativa miljöer* är att resurscentra arbetar strategiskt på en strukturell nivå där insatserna inte riktar sig till enskilda företag eller företagerskor.

Tillväxtverkets målsättningar inom insatsområdet

Nedan följer Tillväxtverkets målsättningar för insatsområdet *Entreprenörskap och innovativa miljöer*.

- 1.1 Målet är att de regionala prioriteringarna inom insatsområdet förändras utifrån ett genusperspektiv.
- 1.2 Målet är att innovativa miljöer och kluster utvecklas eller förändras utifrån kvinnors kompetenser, erfarenheter och intressen.
- 1.3 Målet är att möjligheterna för kvinnor att verka och utvecklas som innovatörer och entreprenörer förbättras.

Prioriterade insatser/aktiviteter

Nedan följer en rad exempel på prioriterade aktiviteter inom insatsområdet.

- Aktiviteter som syftar till att sprida kunskap om hur det arbete som sker inom insatsområdet kan utvecklas för att inflytande och delaktighet för olika grupper av kvinnor ska öka i regionen.
- Aktiviteter som bidrar till att förbättra kvinnors förutsättningar och öka kvinnors delaktighet och inflytande inom insatsområdet.
- Aktiviteter som bidrar till att innovativa miljöer och kluster avspeglar såväl kvinnors som mäns kompetenser, intressen och erfarenheter.
- Aktiviteter som bidrar till att prioriteringar av och attityder till vad som anses vara innovativa miljöer och potentiella/etablerade kluster, tillväxtbranscher och tillväxtföretag nyanseras utifrån ett genusperspektiv.
- Aktiviteter som bidrar till att prioriteringar av och attityder till vad som är innovativt, entreprenöriellt och företagsamt eller kännetecknande för innovatörer, entreprenörer och företagare i regionen nyanseras utifrån ett genusperspektiv.
- Aktiviteter som bidrar till att det finns samarbeten och formaliserade utbyten mellan traditionellt kvinnodominerade och traditionellt mansdominerade branscher.

Insatsområde 2: Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud

Syftet är att bidra till jämställdhet inom insatsområdet genom att synliggöra villkoren för olika grupper av kvinnor. Detta ska leda till att förbättra kvinnors förutsättningar och öka kvinnors inflytande och delaktighet inom insatsområdet *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* i regionen.

Inom insatsområdet *Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud* ligger fokus på att synliggöra kvinnors villkor, för att förbättra kvinnors förutsättningar alternativt öka kvinnors inflytande och delaktighet på arbetsmarknaden och inom utbildningsväsendet. Arbete inom detta insatsområde kan även inkludera insatser som ökar möjligheterna till karriärutveckling för kvinnor eller förbättrar möjligheterna för kvinnor att omskola sig eller vidareutbilda sig för att få arbete inom ett mansdominerat yrke. Det kan även inkludera skapandet av mötesplatser för kvinnor som av olika anledningar står långt ifrån arbetsmarknaden. I vissa regioner minskar arbetskraftsutbudet till följd av en skev befolkningsminskning där kvinnor väljer att flytta medan män stannar kvar. Aktiviteter för att bryta trenden och förbättra kvinnors villkor och förutsättningar i regionen, med avsikten att de ska välja att stanna kvar, flytta in eller flytta tillbaka är ytterligare ett exempel på verksamhet som kan inrymmas inom detta insatsområde.

Centralt för insatsområdet är att arbetet sker på en strukturell nivå, att det genererar kunskap om kvinnors villkor på arbetsmarknaden och inom utbildningsväsendet och att resurscentra arbetar aktivt med att sprida denna kunskap. Avsikten med arbetet är att förbättra kvinnors villkor och öka kvinnors inflytande på området.

Tillväxtverkets målsättningar inom insatsområdet

Nedan följer Tillväxtverkets målsättningar för insatsområdet.

- 2.1 Målet är att de regionala prioriteringarna inom insatsområdet förändras utifrån ett genusperspektiv.
- 2.2 Målet är att nya möjligheter till kompetens- och karriärutveckling för kvinnor skapas.
- 2.3 Målet är att arbetskraftens rörlighet mellan kvinnodominerade och mansdominerade sektorer ökar.

Prioriterade insatser/aktiviteter

Nedan följer en rad exempel på prioriterade aktiviteter inom insatsområdet.

- Aktiviteter som bidrar till att öka medvetenheten och kunskapen om olika grupper av kvinnors behov och intressen när det gäller kompetensförsörjning och delaktighet på arbetsmarknaden.
- Aktiviteter som bidrar till att förbättra villkor och förutsättningar för olika grupper av kvinnor på den regionala arbetsmarknaden och inom utbildningsväsendet, samt öka kvinnors inflytande över dessa villkor.
- Aktiviteter som bidrar till att nya möjligheter till kompetens- och karriärutveckling för kvinnor skapas.
- Aktiviteter som bidrar till att arbetskraftens rörlighet mellan kvinnodominerade och mansdominerade sektorer ökar.

Insatsområde 3: Tillgänglighet

Syftet är att bidra till jämställdhet inom insatsområdet genom att synliggöra villkoren för olika grupper av kvinnor. Detta ska leda till att förbättra kvinnors förutsättningar och öka kvinnors inflytande och delaktighet inom insatsområdet *Tillgänglighet* i regionen.

Inom insatsområdet *Tillgänglighet* ligger fokus på att regionens arbete med regionförstoring, infrastruktur och informations- och kommunikationsteknologi samt attraktivitet, boendemiljö och stadsbyggnad ska utformas utifrån och beakta olika grupper av kvinnors behov, erfarenheter och intressen.

Regionförstoring är ett centralt begrepp i den nationella strategin inom detta insatsområde. Eftersom mäns och kvinnors pendlingsmönster och val av transportslag skiljer sig åt är det viktigt att det finns en genusmedvetenhet i detta arbete. Regionförstoring förutsätter även att andra delar i regionens fysiska planering fungerar tillfredsställande och i detta arbete är begreppet attraktivitet centralt. Vad som anses attraktivt i den fysiska planeringen utgår ofta från mäns erfarenheter och behov. Därför är det viktigt att belysa den fysiska planeringen utifrån ett genusperspektiv. Centralt för programmet *Resurscentra för jämställd tillväxt 2010–2012* inom insatsområdet *Tillgänglighet* är därför att resurscentras arbete problematiserar och vidgar bilden av vad som förbättrar regionens attraktivitet, arbetskraftens rörlighet och trafikflöde utifrån ett genusperspektiv, samt arbetar för att öka möjligheterna för olika grupper av kvinnor att själva påverka området.

Tillväxtverkets målsättningar inom insatsområdet

Nedan följer Tillväxtverkets målsättningar för insatsområdet.

- 3.1 Målet är att regionala planer och prioriteringar av infrastruktur, boendemiljö samt informations- och kommunikationsteknologiska lösningar utgår ifrån både kvinnors och mäns behov, erfarenheter och intressen.
- 3.2 Målet är att kvinnors inflytande inom insatsområdet ökar och kvinnors intressen av ökad tillgänglighet får genomslag i regionen.

Prioriterade insatser/aktiviteter

Nedan följer en rad exempel på prioriterade aktiviteter inom insatsområdet

- Aktiviteter som bidrar till att regionala planer och prioriteringar av infrastruktur, boendemiljö samt informations- och kommunikationsteknologiska lösningar utgår ifrån både kvinnors och mäns behov, erfarenheter och intressen.
- Aktiviteter som bidrar till att olika grupper av kvinnors inflytande inom insatsområdet tillgänglighet ökar och får genomslag i regionen.
- Aktiviteter som bidrar till att öka medvetenheten och kunskapen om olika grupper av kvinnors behov, erfarenheter och intressen när det gäller tillgänglighet.
- Aktiviteter som bidrar till att problematisera och nyansera begreppet attraktivitet i den fysiska planeringen utifrån ett genusperspektiv.

Insatsområde 4: Strategiskt gränsöverskridande samarbete

Syftet är att bidra till jämställdhet inom insatsområdet genom att synliggöra villkoren för olika grupper av kvinnor. Detta ska leda till att förbättra kvinnors förutsättningar och öka kvinnors inflytande och delaktighet inom insatsområdet *Strategiskt gränsöverskridande samarbete* i regionen.

Inom insatsområdet *Strategiskt gränsöverskridande samarbete* syftar programmet *Resurscentra för jämställd tillväxt 2010–2012* till att olika grupper av kvinnor och män ska ta lika stor del i offentliga och privata satsningar på strategiskt gränsöverskridande samarbete, över såväl nationella som regionala gränser. Detta kräver en medvetenhet om att kvinnor och män inte är homogena grupper och att det därmed finns olika intressen och behov inom gruppen kvinnor, respektive gruppen män. Centralt i resurscentras arbete inom insatsområdet *Strategiskt gränsöverskridande samarbete* är därför att analysera det gränsöverskridande samarbetet i regionen utifrån ett genusperspektiv och föreslå hur detta borde utformas för att i lika stor utsträckning utgå från både kvinnors och mäns behov och intressen. Sådana analyser kan även innefatta ett synliggörande av de normer och föreställningar som är utslagsgivande för offentliga och privata aktörers satsningar på och bedömningar av vilka konstellationer av företag och andra aktörer som genom strategiskt gränsöverskridande samarbete i störst utsträckning skulle främja regionens tillväxt och utveckling. Resurscentra kan även arbeta med att förbättra förutsättningar för och ge möjligheter till samarbete mellan kvinnor över nationella och regionala gränser, samt skapa samverkan och kunskapsutbyte med andra resurscentra över nationella och regionala gränser. Detta samarbete ska ha en tydlig koppling till det arbete som bedrivs inom något av de andra insatsområdena och nyttan av samarbetet för arbetet inom det andra insatsområdet ska vara otvetydig.

Tillväxtverkets målsättningar inom insatsområdet

Nedan följer Tillväxtverkets målsättningar för insatsområdet.

- 4.1 Målet är att regionala planer och prioriteringar av strategiskt gränsöverskridande samarbete utgår ifrån både kvinnors och mäns behov, erfarenheter och intressen.
- 4.2 Målet är att gränsöverskridande lösningar för viktiga samhällsfunktioner utgår ifrån både kvinnors och mäns behov, erfarenheter och intressen.
- 4.3 Målet är att prioriteringar av och attityder till vilka konstellationer av företag och andra aktörer som genom strategiskt gränsöverskridande samarbete i störst utsträckning skulle främja regionens tillväxt och utveckling nyanseras utifrån ett genusperspektiv.
- 4.4 Målet är att samverkan och kunskapsutbyte över nationella och regionala gränser mellan resurscentra och organisationer som arbetar med liknande frågor ökar.

Prioriterade insatser/aktiviteter

Nedan följer en rad exempel på prioriterade aktiviteter inom insatsområdet.

- Aktiviteter som bidrar till att öka medvetenheten och kunskapen om olika grupper av kvinnors behov och förutsättningar när det gäller gränsöverskridande samarbete
- Aktiviteter som bidrar till att öka delaktighet inom strategiskt gränsöverskridande samarbete för olika grupper av kvinnor.
- Aktiviteter som bidrar till att regionala planer och prioriteringar av strategiskt gränsöverskridande samarbete utgår ifrån både kvinnors och mäns behov, erfarenheter och intressen.
- Aktiviteter som bidrar till att gränsöverskridande lösningar för viktiga samhällsfunktioner utgår ifrån både kvinnors och mäns behov, erfarenheter och intressen.
- Aktiviteter som bidrar till att ur ett genusperspektiv nyansera bilden av vilka branscher och aktörer som anses främja regionens tillväxt och utveckling genom strategiskt gränsöverskridande samarbete.
- Aktiviteter som bidrar till att samverkan och kunskapsutbyte över nationella och regionala gränser mellan resurscentra och organisationer som arbetar med liknande frågor ökar.

Insatsområde 5: Landsbygdsutveckling

Syftet är att bidra till jämställdhet inom insatsområdet genom att synliggöra villkoren för olika grupper av kvinnor. Detta ska leda till att förbättra kvinnors förutsättningar och öka kvinnors inflytande och delaktighet inom insatsområdet *Landsbygdsutveckling* i regionen.

Inom insatsområdet *Landsbygdsutveckling* kan resurscentras arbete syfta till att öka kvinnors inflytande och delaktighet i landsbygdens utveckling. Detta insatsområde har nära koppling till och kompletterar de övriga insatsområdena i programmet *Resurscentra för jämställd tillväxt 2010–2012*. Därmed kan resurscentra arbeta med exempelvis insatsområdet *Tillgänglighet* utifrån ett landsbygdsperspektiv. Aktiviteter inom insatsområdet *Landsbygdsutveckling* kan exempelvis fokusera på att skapa engagemang hos kvinnor på landsbygden samt öka deras inflytande och delaktighet i prioriteringar som rör landsbygdens utveckling. Detta kan exempelvis ske genom att skapa mötesplatser för olika grupper av kvinnor och stödja kvinnors nätverk på landsbygden. Inom insatsområdet analyserar resurscentra vilka målgrupper de har för sin verksamhet samt vilka aktörer som är centrala att arbeta med, alternativt att rikta åtgärder emot för att öka kvinnors inflytande och delaktighet inom landsbygdsutvecklingen.

Tillväxtverkets målsättningar inom insatsområdet

Nedan följer Tillväxtverkets målsättningar för insatsområdet.

- 5.1 Målet är att regionala planer och prioriteringar i relation till landsbygdens utveckling utgår ifrån både kvinnors och mäns behov, erfarenheter och intressen.
- 5.2 Målet är att kvinnors organisering på landsbygden stärks. I denna organisering ska arbetet för landsbygdens utveckling vara centralt.
- 5.3 Målet är att resurscentras arbete inom övriga insatsområden sker utifrån ett landsbygdsperspektiv.

Prioriterade insatser/aktiviteter

Nedan följer en rad exempel på prioriterade aktiviteter inom insatsområdet.

- Aktiviteter som bidrar till att öka medvetenheten och kunskapen om olika grupper av kvinnors behov, erfarenheter och intressen när det gäller landsbygdsutveckling.
- Aktiviteter som bidrar till att öka olika grupper av kvinnors inflytande och delaktighet i prioriteringar som rör landsbygdens utveckling.
- Aktiviteter som bidrar till att regionala planer och prioriteringar i relation till landsbygdens utveckling utgår ifrån både kvinnors och mäns behov, erfarenheter och intressen.
- Aktiviteter som bidrar till att kvinnors organisering och nätverkande på landsbygden stärks. I denna organisering ska arbetet för landsbygdens utveckling vara centralt.

Kriterier

Kriterierna för programmet för *Resurscentra för jämställd tillväxt 2010–2012* är ett viktigt verktyg för att prioritera vilka organisationer som beviljas verksamhetsbidrag. I Tillväxtverkets bedömning av hur väl kriterierna uppnås kommer stor vikt att läggas vid resurscentras förmåga att beskriva och analysera det tillväxtarbete som sker i den egna regionen utifrån ett genusperspektiv samt redogöra för på vilket sätt jämställdheten i detta arbete brister.

Resurscentra ska också beskriva på vilket sätt det regionala tillväxtarbetet behöver förändras för att bli jämställt samt beskriva vad organisationen, om den beviljas verksamhetsbidrag, vill förändra för att arbetet med regional tillväxt ska bli jämställt. I detta ingår att beskriva inom vilket eller vilka insatsområden resurscentras verksamhet ska ske. Verksamhetslogiken ska beskrivas och resurscentra ska redogöra för hur verksamhetens mål bidrar till att uppfylla programmets mål. Resurscentra ska även beskriva hur de avser att följa sin verksamhet. Beskriva hur verksamheten ska förankras och bedrivas i regionen samt hur den kommer att komplettera det arbete som sker i regionen inom det valda insatsområdet. De nya kriterierna ställer därmed krav på resurscentras kunskap om och förmåga att analysera det regionala tillväxtarbetet, samt på deras förmåga att beskriva och bedriva strategiskt förändringsarbete.

Efter avslutad programperiod

Nedan följer en rad resultat som ska ha genereras under programperioden via resurscentras arbete.

- Samtliga resurscentra ska ha spridit sina analyser till sina målgrupper.
- Resurscentra ska genom sitt arbete ha bidragit till ökad kunskap om genus inom regionalt tillväxtarbete.
- Resurscentra ska genom sitt arbete ha bidragit till att det regionala tillväxtarbetet sker utifrån ett genusperspektiv.
- Resurscentra ska genom sitt arbete ha bidragit till ökat inflytande och delaktighet inom det regionala tillväxtarbetet för olika grupper av kvinnor.

Tillväxtverket
Tel 08-681 91 00
www.tillvaxtverket.se

**För fler och växande företag samt
ett hållbart och konkurrenskraftigt
näringsliv i alla delar av landet.**